

Briselē, 2026. gada 29. maijā
(OR. en)

9875/26

COMPET 650
IND 378
MI 556
BETREG 11
DIGIT 149
ECOFIN 701
EDUC 188
ENER 297
ENV 590
POLCOM 203
RECH 250

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2026. gada 28. maijs

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2026) 252 final

Temats: KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
par progresu Savienības mērķrādītāja sasniegšanā attiecībā uz CO2
iesūkņēšanas jaudu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 252 final.

Pielikumā: COM(2026) 252 final

Briselē, 28.5.2026.
COM(2026) 252 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
par progresu Savienības mērķrādītāja sasniegšanā attiecībā uz CO₂ iesūkņēšanas jaudu

Satura rādītājs

1.	Šā ziņojuma mērķis.....	2
2.	Konteksts	3
3.	Pārskats par pieprasījumu un piedāvājumu, kas sagatavots, pamatojoties uz dalībvalstu aplēsēm .	5
3.1.	Nacionālie enerģētikas un klimata plāni	5
3.2.	Dalībvalstu 2024. gada ziņojumi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 2. punktu ...	6
3.3.	Uzglabāšanas jaudas datu pārredzamība saskaņā ar 21. panta 1. punktu.....	10
4.	Pārskats par plānotajiem CO ₂ uzglabāšanas projektiem	12
4.1.	Ieguldījumi saskaņā ar 44 atbildīgo struktūru plāniem	12
4.2.	Pārskats par esošajām atļaujām un sākotnējām uzglabāšanas atļaujām	16
4.3.	ES uzglabāšanas projekti, kas atzīti par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem.....	19
5.	Atbalsts saskaņā ar ES un valstu finansēšanas programmām	21
5.1.	Inovāciju fonda ieguldījums.....	21
5.2.	Eiropas infrastruktūras savienības instrumenta enerģētikas sadaļas ieguldījums	23
5.3.	Atvēršanas un noturības mehānisma ieguldījums	23
5.4.	Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” ieguldījums.....	23
5.5.	Dalībvalstu ieguldījums.....	23
6.	Stāvoklis 2025. gadā un turpmākie pasākumi.....	25
7.	Secinājumi	26

1. ŠĀ ZIŅOJUMA MĒRĶIS

Šā ziņojuma mērķis ir pārraudzīt progresu, kas panākts virzībā uz Eiropas Savienības (ES) CO₂ iesūkņēšanas jaudu, kā noteikts 20. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Regulā (ES) 2024/1735 par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai.

Šā ziņojuma pamatā ir:

- dalībvalstu 2024. gada ziņojumi, kas iesniegti, ievērojot Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 2. punktu^{1,2}, un
- 2025. gada plāni, ko iesniegušas 44 atbildīgās struktūras, ievērojot Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 4. punktu.

Šajā ziņojumā ir ņemta vērā arī papildu informācija, kas palīdz izprast jauno CO₂ ģeoloģiskās uzglabāšanas pakalpojumu tirgu ES, proti:

- nesen atjauninātie nacionālie enerģētikas un klimata plāni³;
- industrijas pieprasījums pēc ES finansējuma⁴;
- sākotnējās uzglabāšanas atļaujas, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar Direktīvas 2009/31/EK⁵ 10. pantu, un
- kā dalībvalstis pilda tām Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 1. punktā noteiktos pienākumus: i) darīt publiski pieejamus datus par visām teritorijām, kurās to teritorijā varētu būt atļautas CO₂ uzglabāšanas vietas, un ii) darīt publiski pieejamus – ar atrunu, ka tekstam ir tikai informatīvs raksturs – ģeoloģiskos datus, kas attiecas uz ogļūdeņražu ieguves vietām, kuru ekspluatācija ir izbeigta vai par kuru ekspluatācijas izbeigšanu ir paziņots kompetentajai iestādei.

Tomēr ir svarīgi norādīt, ka šajā ziņojumā sniegtais novērtējums atspoguļo tikai šā brīža situāciju, kura noteikta, balstoties uz dalībvalstu un atbildīgo struktūru sniegtajiem ziņojumiem, kas nav pilnīgi. Pilnīgāks priekšstats veidosies laika gaitā, jo līdz 2030. gadam tiks iesniegta papildu informācija.

¹ Dalībvalstu 2025. gada ziņojumi, kas bija jāiesniedz līdz 2025. gada 31. decembrim, šajā ziņojumā nav iekļauti.

² Eiropas Komisijas tīmekļa vietne, "[Member States reports under Article 21 of the NZIA Regulation](#)".

³ Eiropas Komisijas tīmekļa vietne, "[National energy and climate plans](#)".

⁴ Oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas projekti ir tiesīgi saņemt atbalstu no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa", Inovāciju fonda, programmas *LIFE*, Modernizācijas fonda un Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>).

2. KONTEKSTS

Oglekļa uztveršana un uzglabāšana (CCS) ir viena no galvenajām dekarbonizācijas tehnoloģijām, kas ES pieejama ražošanas nozarēm, kurās ir grūti samazināmas emisijas. Paziņojumā “Ceļā uz vērienīgu rūpniecisko oglekļa pārvaldību ES” tika atkārtoti uzsvērtas rūpnieciskās oglekļa pārvaldības būtiskā nozīme grūti samazināmu emisiju mazināšanā un negatīvas emisijas bilances panākšanā. Paziņojumā arī aprakstīta nepieciešamība pēc visaptveroša ES rīcībpolitikas un investīciju satvara, kurš aptvertu visus rūpnieciskās oglekļa pārvaldības aspektus un kurā izklāstīts redzējums par CO₂ transportēšanas un uzglabāšanas pakalpojumu vienoto tirgu visā Eiropā līdz 2030. gadam⁶.

Dragi ziņojumā par ES konkurētspēju ir uzsvērts, ka svarīga ir tehnoloģiski neitrāla pieeja dekarbonizācijai, norādīts, ka ir vajadzīgas ievērojamas publiskās un privātās investīcijas, un ieteikts paplašināt paātrināšanas pasākumus un ārkārtas regulējumu attiecībā uz CCS infrastruktūru⁷.

Tīras rūpniecības kursā tika ierosinātas konkrētas darbības, kas jāveic, lai dekarbonizāciju padarītu par Eiropas rūpniecības izaugsmes virzītājspēku, un izklāstīti jauni pasākumi, ar kuriem atbalstīt uztvertā CO₂ tirgus izveidi, tai skaitā brīvprātīgs marķējums par rūpniecības preču oglekļietilpīgumu.

ES ir līdere gan CO₂ uztveršanas tehnoloģiju, gan CCS pētniecības, izstrādes un inovācijas finansēšanā. Turklāt ES atrodas pasaules vadošais uzņēmums augstvērtīgu oglekļa rūpnieciskās pārvaldības izgudrojumu jomā^{8,9}. CO₂ uztveršanas, transportēšanas, uzglabāšanas un izmantošanas tehnoloģiju atzīšana ES par neto nulles emisiju tehnoloģijām¹⁰ atbalstīs integrētu CCS vērtības ķēžu ieviešanu un palīdzēs stiprināt šo vadošo lomu rūpniecībā.

Pašlaik tiek izstrādāts stabils tiesiskais regulējums, lai atbalstītu CCS ieviešanu ES. Ar Direktīvu 2009/31/EK ir izveidots tiesiskais regulējums drošai CO₂ ģeoloģiskai uzglabāšanai. Regula (ES) 2024/1735 nosaka ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju vismaz 50 miljonu tonnu CO₂ apmērā, kas līdz 2030. gadam jāsasniedz uzglabāšanas vietās, nosaka individuālos ieguldījumus ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā, balstoties uz katras struktūras daļu Savienības jēlnaftas un dabasgāzes produkcijā periodā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, un paātrina un atvieglo administratīvās, atļauju piešķiršanas un juridiskās procedūras CCS projektiem, kas palīdz sasniegt ES ikgadējo mērķrādītāju¹¹.

⁶ Paziņojums “Ceļā uz vērienīgu rūpniecisko oglekļa pārvaldību ES” – COM(2024) 62 final.

⁷ “The future of European competitiveness” – 2024. gada septembris.

⁸ Tīras enerģijas tehnoloģiju novērošanas centrs: *Carbon Capture, Utilisation and Storage in the European Union – 2024 Status Report on Technology Development, Trends, Value Chains and Markets* – Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs.

⁹ Komisijas dienestu darba dokuments “Investment needs assessment and funding availabilities to strengthen EU's Net-Zero technology manufacturing capacity” – SWD(2023) 68 final.

¹⁰ Regulas (ES) 2024/1735 4. pants.

¹¹ Regulas (ES) 2024/1735 20. pants, 23. pants un II nodaļas III iedaļa.

ES 2040. gada klimata mērķrādītāja ietekmes novērtējuma modelēšanā ir iekļauts ES ikgadējais iesūknēšanas jaudas mērķrādītājs, un tajā tiek lēsts, ka līdz 2040. gadam pazemē būs jāuzglabā aptuveni 200 miljoni tonnu uztvertā CO₂ gadā¹². ES ikgadējam iesūknēšanas jaudas mērķrādītājam būtu jāpalīdz sasniegt ES saistošo mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti^{13,14}.

Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2025/1477 ir noteikti noteikumi par to atļauju saņēmēšu naftas un gāzes ražotāju identificēšanu, kuriem ir pienākums sniegt ieguldījumu ES ikgadējā iesūknēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā¹⁵. Komisijas Lēmumā (ES) 2025/1479 ir uzskaitīti tādu 44 atļauju saņēmēšu naftas un gāzes ražotāju individuālie ieguldījumi, kuriem jāsniedz ieguldījums mērķrādītāja sasniegšanā¹⁶.

ES CO₂ uzglabāšanas pakalpojumu tirgus ir topošs, bet strauji augošs. Paredzams, ka 2026. gadā Nīderlandē sāks darboties *Porthos* objekts, kura CO₂ iesūknēšanas jauda ir 2,5 miljoni tonnu gadā. Tāpat arī paredzams, ka 2026. gadā sāks darboties *Greensand* objekts, kura sākotnējā iesūknēšanas jauda ir 0,3 miljoni tonnu CO₂ gadā. Ravennas CCS projektā, kas atrodas Itālijā, kopš 2024. gada izmēģinājuma mērogā jau iesūknē aptuveni 25 000 tonnas CO₂ gadā, un ir plānots līdz 2030. gadam sākt tā komerciālu darbību. Eiropas Ekonomikas zonā divas uzglabāšanas vietas, kas atrodas Islandē un Norvēģijā, 2025. gadā komerciālā mērogā sāka iesūknēt CO₂ no rūpnieciskiem avotiem¹⁷.

ES arī atbalsta uzglabāšanas vietu izveidi, izmantojot vairākus ES finansēšanas instrumentus, tai skaitā Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, Inovāciju fondu un Atveseļošanas un noturības mehānismu.

¹² Komisijas dienestu darba dokuments [Ietekmes novērtējuma ziņojums, 1. daļa](#), kas pievienots dokumentam “Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Rūpēs par nākotni: Eiropas 2040. gada klimata mērķrādītājs un ceļš uz klimatneitralitāti 2050. gadā, veidojot ilgtspējīgu, taisnīgu un pārticīgu sabiedrību” (SWD/2024/63 final). 6. tabula – Rūpnieciskā oglekļa uztveršana un izmantošana.

¹³ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “[Rūpēs par nākotni: Eiropas 2040. gada klimata mērķrādītājs un ceļš uz klimatneitralitāti 2050. gadā, veidojot ilgtspējīgu, taisnīgu un pārticīgu sabiedrību](#)” {COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 64 final}.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2021/1119](#) (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”), 1. pants.

¹⁵ [Komisijas Deleģētā regula \(ES\) 2025/1477](#) (2025. gada 21. maijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1735 papildina, nosakot noteikumus par to atļauju saņēmēšu naftas un gāzes ražotāju identificēšanu, kuriem ir pienākums sniegt ieguldījumu Savienības Savienības mērķrādītāja sasniegšanā attiecībā uz pieejamo CO₂ iesūknēšanas jaudu līdz 2030. gadam, par to attiecīgā ieguldījuma aprēķināšanu un par to ziņošanas pienākumiem.

¹⁶ [Komisijas Lēmums \(ES\) 2025/1479 \(2025. gada 22. maijs\)](#), ar ko nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK 1. panta 3. punktā definēto atļauju turētāju struktūru proporcionālo ieguldījumu Savienības CO₂ iesūknēšanas jaudas mērķa sasniegšanā līdz 2030. gadam.

¹⁷ *Silverstone* un *Northern Lights* objekti, kas atrodas attiecīgi Islandē un Norvēģijā, sāka darboties un sāka iesūknēšanu 2025. gadā.

3. PĀRSKATS PAR PIEPRASĪJUMU UN PIEDĀVĀJUMU, KAS SAGATAVOTS, PAMATOJOTIES UZ DALĪBVALSTU APLĒSĒM

3.1. Nacionālie enerģētikas un klimata plāni

NEKP paredz, ka dalībvalstīm ir jāpublisko rīcībpolitikas, kas tiks īstenotas, lai sasniegtu 2030. gada klimata un enerģētikas mērķrādītājus. Komisija 2022. gadā mudināja dalībvalstis savos atjauninātajos NEKP integrēt CO₂ ilgtermiņa ģeoloģisko uzglabāšanu un norādīt, ko plānots darīt, lai industrijas varētu savas procesu emisijas uztvert un pastāvīgi uzglabāt ģeoloģiskās uzglabāšanas vietās saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK¹⁸. Dalībvalstis tika mudinātas sniegt šādas ziņas:

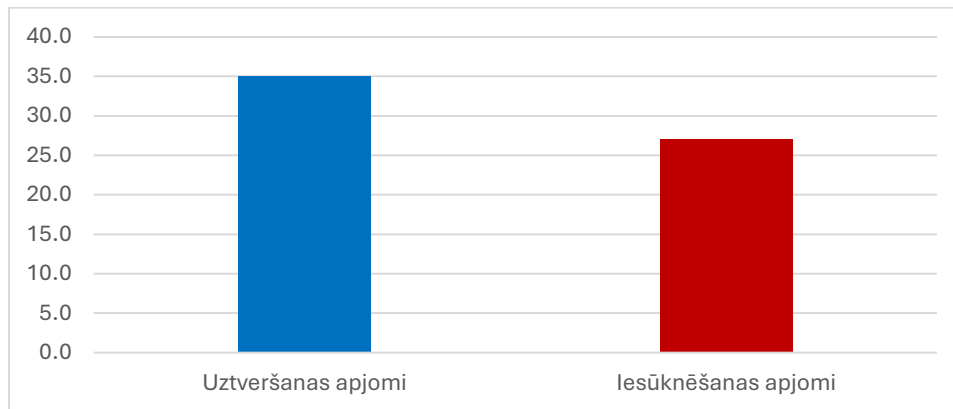
- ikgadējās agregētās prognozes par to, kādas raksturīgās procesu emisijas būs jāmazina, izmantojot CO₂ uztveršanu;
- ikgadējais biogēniskā un tiešā gaisa CO₂ daudzums, kas būs pieejams CO₂ ģeoloģiskajai uzglabāšanai;
- ikgadējā ģeoloģiskā CO₂ uzglabāšanas jauda, ko iespējams nodot ekspluatācijā;
- ikgadējā CO₂ uzglabāšanas jauda, kas varētu kļūt pieejama pēc ogļūdeņražu rezervuāru ekspluatācijas beigām;
- ziņas par plānoto CO₂ transportēšanas infrastruktūru;
- ziņas par to, kāds publiskais finansējums ir pieejams investīcijām CO₂ uztveršanā, transportēšanā un uzglabāšanā, un
- ziņas par jebkādiem citiem pasākumiem, kas atbalstītu ilgtermiņa ģeoloģiskās CO₂ uzglabāšanas risinājumu ieviešanu.

Pārskatītajos NEKP 2021.–2030. gadam ir iekļauta informācija par plānoto CCS izvēršanu katrā dalībvalstī¹⁹. Komisijas veiktā pārskatīto NEKP analīze liecina, ka līdz 2030. gadam pastāvīgai uzglabāšanai ES ik gadu varētu uztvert 35 miljonus tonnu CO₂. NEKP sniegtie skaitļi arī liecina, ka līdz 2030. gadam ES esošās uzglabāšanas vietās ik gadu varētu iesūknēt 27,1 miljonu tonnu CO₂. Tas liecina, ka turpmākajos gados industrijā būs ievērojams pieprasījums pēc uzglabāšanas vietām. Komisija arī sagaida, ka turpmākajos gados dalībvalstis iesniegs arvien lielāku skaitu sākotnējo uzglabāšanas atļauju saskaņā ar Direktīvas 2009/31/EK 10. pantu.

¹⁸ [Komisijas paziņojums “Norādījumi dalībvalstīm par 2021.–2030. gada nacionālo enerģētikas un klimata plānu atjaunināšanu”](#) (2022/C 495/02).

¹⁹ Līdz šim Polija joprojām nav iesniegusi atjauninātu NEKP.

1. attēls. Aplēstie CO₂ uztveršanas un iesūkņēšanas apjomi ES saskaņā ar nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem (miljonos tonnu gadā)

3.2. Dalībvalstu 2024. gada ziņojumi saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 2. punktu

Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 2. punktā ir noteikts, ka papildus NEKP dalībvalstis katru gadu iesniedz Komisijai ziņojumu, kurā apraksta:

- to CO₂ uztveršanas projektu kartēšanu, kas tiek īstenoti tās teritorijā vai sadarbībā ar citām dalībvalstīm, un aplēses par attiecīgajām vajadzībām attiecībā uz iesūkņēšanas un uzglabāšanas jaudu un CO₂ transportēšanu;
- CO₂ uzglabāšanas kartēšanu un procesā esošos CO₂ transportēšanas projektus dalībvalsts teritorijā, tostarp Direktīvā 2009/31/EK paredzēto atļauju piešķiršanas statusu, datumus, kad paredzēts pieņemt galīgo investēšanas lēmumu, un datumus, kad paredzēts sākt ekspluatāciju;
- valsts atbalsta pasākumus, kas ir pieņemti vai tiks pieņemti, lai veicinātu projektus, kā arī pasākumus, kas saistīti ar CO₂ pārrobežu transportēšanu;
- attiecīgā gadījumā valsts stratēģiju un mērķrādītājus, kas tiks un ir noteikti CO₂ uztveršanai, līdz 2030. gadam;
- divpusēju un reģionālu sadarbību, kas atvieglo CO₂ pārrobežu transportēšanu, tostarp tās ietekmi uz struktūru, kuras uztver CO₂, piekļuvi drošam un nediskriminējošam CO₂ transportēšanas veidam, un
- CO₂ transportēšanas projektus, kas ir īstenošanas procesā, un aplēstās vajadzības pēc turpmāko CO₂ transportēšanas projektu jaudas, kura atbilstu attiecīgajai uztveršanas un uzglabāšanas jaudai.

Turklāt Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 3. punktā ir noteikts, ka, ja dalībvalsts ziņojums liecina, ka tās teritorijā netiek īstenoti CO₂ uzglabāšanas projekti, minētajai dalībvalstij ir jāziņo par plāniem, kuri ļautu vieglāk panākt dekarbonizāciju rūpniecības sektoros. Tas attiecīgā gadījumā

ietver CO₂ pārrobežu transportēšanu uz uzglabāšanas vietām, kuras atrodas citās dalībvalstīs, kā arī uz CO₂ izmantošanas projektiem. 2024. gada ziņojumi ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē²⁰.

Lai gan 2024. gada beigās dažas dalībvalstis nebija ziņojušas par uzglabāšanas apjomu vai iesūknēšanas jaudu, 1. tabulā ir norādīts izstrādes stadijā esošo uzglabāšanas projektu skaits ES un to iespējamais ieguldījums ES iesūknēšanas jaudā. 1. tabulā ir nošķirts “uzglabāšanas apjoms”, kas ir aplēstā kopējā CO₂ uzglabāšanas jauda konkrētā uzglabāšanas vietā, un “iesūknēšanas jauda”, kas ir ikgadējais CO₂ daudzums, kuru var iesūknēt ekspluatācijā esošā ģeoloģiskās uzglabāšanas vietā, kurai izdota atļauja saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK. Gadījumos, kuros dalībvalstis bija paziņojušas tikai uzglabāšanas projektu nosaukumus, Komisija pievienoja attiecīgos uzglabāšanas un iesūknēšanas rādītājus. 1. tabulā nav aplūkots dalībvalstu ģeoloģiskās uzglabāšanas potenciāls un galvenā uzmanība ir pievērsta dalībvalstu atzītiem un paziņotiem projektiem.

²⁰ Eiropas Komisijas tīmekļa vietne, “Industrial Carbon Management”, [“The EU's 2030 carbon storage target”](#).

1. tabula. Kopsavilkums par CO₂ uzglabāšanas projektiem ar 2030. gada termiņu (stāvoklis 2024. gadā).

Dalībvalstis	Projektu skaits	Aplēstais kopējais uzglabāšanas apjoms (miljonos tonnu CO ₂)	Aplēstā iesūkņēšanas jauda (miljonos tonnu CO ₂ gadā)
Uzglabāšanas rādītājus paziņoja piecas dalībvalstis	6	>980	
Dānija	1	250>	
Ungārija	1	7,5	
Itālija	1	500	
Rumānija	1	10	
Nīderlande	2	212,5	
Iesūkņēšanas rādītājus paziņoja sešas dalībvalstis²¹	15		33,12
Bulgārija	1		0,78
Horvātija	1		0,74
Dānija	4		11,5 ²²
Francija	2		—
Grieķija	1		3
Ungārija	1		0,5
Itālija	1		4
Rumānija	1		0,6
Spānija	1		2
Nīderlande	2		10

1. tabula liecina, ka 2024. gada beigās, izmantojot dažādus projektus, kas atrodas ES, kopējam uzglabāšanas potenciālam līdz 2030. gadam vajadzētu būt pieejamam aptuveni 1 gigatonnas apmērā. Gada iesūkņēšanas jauda varētu sasniegt 33,12 miljonus tonnu CO₂ gadā. Paredzams, ka

²¹ Dažas dalībvalstis nepaziņoja iesūkņēšanas rādītājus tieši. Kad tika minēti konkrēti projekti, tika pievienoti zināmie iesūkņēšanas jaudas rādītāji.

²² Dānija nepaziņoja iesūkņēšanas jaudas rādītājus un sniedza saites uz šādiem CO₂ uzglabāšanas projektiem: *Greensand, Ruby, Greenstore* un *Bifrost*.

Dānija un Nīderlande līdz 2030. gadam būs divas dalībvalstis ar vislielāko iesūknēšanas jaudu, kam sekos Itālija un Grieķija.

2. tabulā ir apkopoti dalībvalstu paziņotie kopējie uztveršanas rādītāji un sniegtas noderīgas norādes par gaidāmo pieprasījumu pēc iesūknēšanas jaudas.

2. tabula. Kopsavilkums par CO₂ uztveršanas projektiem ar 2030. gada uzglabāšanas termiņu (stāvoklis 2024. gadā).

Dalībvalstis	Aplēstā uztveršanas jauda gadā (miljonos tonnu CO ₂ gadā)
Uztveršanas rādītājus paziņoja septiņas dalībvalstis	20,4–20,7
Bulgārija	0,78
Francija	1,4
Vācija	5,72
Grieķija	3,25
Rumānija	1,8
Zviedrija	3,965
Nīderlande	3,5–3,8

2024. gada beigās dalībvalstis aplēsa, ka CO₂ uztveršanas jauda līdz 2030. gadam varētu sasniegt aptuveni 21 miljonu tonnu gadā. Šis agregētais skaitlis ir mazāks nekā no pārskatītajiem NEKP iegūtais agregētais skaitlis, iespējams, tāpēc, ka vairākos 21. panta ziņojumos trūkst uztveršanas rādītāju. Pieņemot attiecīgās NEKP aplēses šiem trūkstošajiem rādītājiem, kopējie ES aplēstie uztveršanas rādītāji no dalībvalstīm varētu pārsniegt 32 miljonus tonnu gadā.

Šī koriģētā aplēse liecina, ka no 50 miljoniem tonnu gadā, kas ir ES mērķis attiecībā uz iesūknēšanas jaudu, 64 % varētu izmantot dalībvalstīm zināmos projektos, ja tiktu darīta pieejama transporta infrastruktūra. 2025. gada beigās dalībvalstīm bija jāatjaunina savas aplēses, kas tiks iekļautas nākamajā Komisijas progresa ziņojumā.

3.3. Uzglabāšanas jaudas datu pārredzamība saskaņā ar 21. panta 1. punktu

Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka, līdz 2024. gada 30. decembrim dalībvalstīm dati par visām teritorijām, kurās to teritorijā varētu atļaut CO₂ uzglabāšanas vietas, ir jādara publiski pieejami, neskarot prasības attiecībā uz konfidencialas informācijas aizsardzību. Šie dati ļauj investoriem izlemt, kur izpētīt potenciālās CO₂ uzglabāšanas vietas ES.

Turklāt Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka līdz 2024. gada 30. decembrim dalībvalstīm ir jāuzliek pienākums struktūrām, kurām ir vai ir bijusi atļauja veikt naftas un gāzes izpēti, meklēšanu vai ieguvu to teritorijā, darīt publiski pieejamus – ar atrunu, ka tekstam ir tikai informatīvs raksturs: i) ģeoloģiskos datus, kas attiecas uz ražošanas objektiem, kuri ir izņemti no ekspluatācijas vai par kuru izņemšanu no ekspluatācijas ir paziņots kompetentajai iestādei, un ii) ja pieejami un ja vien struktūra nav iesniegusi izpētes atļaujas pieteikumu, ekonomiskos novērtējumus par attiecīgajām izmaksām attiecībā uz CO₂ iesūkņēšanas iespēju. Šajos ekonomiskajos novērtējumos bija jāiekļauj dati par to, vai vieta ir piemērota ilgspējīgai, drošai un pastāvīgai CO₂ iesūkņēšanai un uzglabāšanai un vai ir pieejama vai nepieciešama transportēšanas infrastruktūra un veidi, kas piemēroti CO₂ drošai transportēšanai uz vietu.

Regulas (ES) 2024/1735 21. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 21. panta 1. punkta b) apakšpunkta īstenošana ir bijusi atšķirīga.

Pirmkārt, līdz 2024. gada 30. decembrim deviņas dalībvalstis norādīja, ka saskaņā ar 21. panta 1. punkta a) apakšpunktu tās dara publiski pieejamus datus par teritorijām, kurās varētu atļaut CO₂ uzglabāšanas vietas²³. Otrkārt, ģeoloģiskie dati ir publiski pieejami un pieklūstami tikai piecās dalībvalstīs²⁴. Treškārt, tikai trīs dalībvalstis ir pierādījušas²⁵, ka tām ir tiesiskais regulējums, kas uzliek atļauju saņēmēšajiem naftas un gāzes uzņēmumiem pienākumu publicēt attiecīgos ģeoloģiskos datus, kā noteikts 21. panta 1. punkta b) apakšpunktā. Komisija nevarēja pārbaudīt 13 dalībvalstu atbilstību, jo nebija paziņojumu attiecībā uz 21. panta 1. punktu²⁶.

Sešas dalībvalstis²⁷ ziņoja, ka šāda tiesiskā regulējuma izstrāde turpinās un norādīja, ka to valsts noteikumi par attiecīgās informācijas obligātu publicēšanu joprojām ir nepilnīgi vai ka spēkā esošajos noteikumos joprojām pastāv dažas nepilnības saistībā ar 21. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu. Piecas dalībvalstis ir sniegušas ierobežotus pierādījumus par to, ka pastāv tiesiskais regulējums, kas nodrošina 21. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpildi, un nav

²³ Beļģija (Flandrijas reģions), Dānija, Francija, Nīderlande, Ungārija, Itālija, Polija, Zviedrija un Rumānija.

²⁴ Dānija, Francija, Nīderlande, Spānija un Ungārija.

²⁵ Dānija, Itālija un Vācija.

²⁶ Bulgārija, Čehija, Grieķija, Igaunija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Slovēnija, Slovākija, Somija un Vācija.

²⁷ Beļģija, Francija, Latvija, Polija, Portugāle un Nīderlande.

sniegušas datus par obligātajām informācijas publiskošanas prasībām²⁸. 12 dalībvalstīs²⁹ nav tiesiskā regulējuma, kas uzliek par pienākumu publiskot ģeoloģiskos datus.

Tāpēc Komisija aicina attiecīgās dalībvalstis izpildīt savus pienākumus saskaņā ar 21. panta 1. punktu un pēc iespējas ātrāk paziņot Komisijai attiecīgo informāciju. Komisija 2026. gadā izdos Eiropas investīciju atlantu, kurā norādītas potenciālās CO₂ uzglabāšanas vietas. Šis atlants cita starpā būs balstīts uz datiem, ko sniegušas dalībvalstis un atbildīgās struktūras saskaņā ar 21. pantu.

²⁸ Čehija, Grieķija, Igaunija, Lietuva un Somija.

²⁹ Austrija, Bulgārija, Horvātija, Īrija, Luksemburga, Malta, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Spānija, Ungārija un Zviedrija.

4. PĀRSKATS PAR PLĀNOTAJIEM CO₂ UZGLABĀŠANAS PROJEKTIEM

4.1. Ieguldījumi saskaņā ar 44 atbildīgo struktūru plāniem

Regulā (ES) 2024/1735 ir noteikts, ka 44 atbildīgajām struktūrām ir jāsniedz ieguldījums ES ikgadējā 50 miljonu tonnu iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā, lai nodrošinātu, ka “CCS kā klimatisko problēmu risinājums ir pieejams, vēl pirms rodas pieprasījums”³⁰. Regulas (ES) 2024/1735 3. panta 28. punktā “CO₂ iesūkņēšanas jauda” ir definēta kā ikgadējais CO₂ daudzums, ko var iesūknēt ekspluatācijā esošā ģeoloģiskās uzglabāšanas vietā. Regulas 23. panta 1. punktā ir noteikts, ka iesūkņēšanas jaudā veiktais ieguldījums sastāv no CO₂ iesūkņēšanas jaudas uzglabāšanas vietā, attiecībā uz kuru izdota atļauja saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK un kura līdz 2030. gadam tiks darīta pieejama tirgū.

Ne vēlāk kā līdz 2030. gada beigām atbildīgajām struktūrām ir jāpierāda savs ieguldījums ar CO₂ iesūkņēšanas jaudu saistītā Savienības mēroga mērķrādītāja sasniegšanā, ziņojot Komisijai un sabiedrībai, ka tām saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK ES ir piešķirta CO₂ uzglabāšanas atļauja, kas ļauj iesūknēt attiecīgos uztvertā CO₂ daudzumus vismaz piecus gadus, kā noteikts Regulas (ES) 2024/1735 20. panta 2. punktā. Struktūrām ir arī jāpierāda, ka šī CO₂ iesūkņēšanas jauda ir pieejama tirgū, ko var izdarīt, ziņojot par vismaz vienu uzglabāšanas pakalpojumu līgumu ar emitētāju, kas vēlas izmantot jaudu. Visus šādus ieguldījumus var ieviest atsevišķi, sadarbojoties vai slēdzot līgumus ar krātuvju attīstītājiem, kas nav atbildīgās struktūras, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 5. punktu.

Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 4. punktā ir noteikts, ka 44 atbildīgajām struktūrām līdz 2025. gada 30. jūnijam ir jāiesniedz plāns, kurā sīki izklāstīts, kā tās plāno sniegt savu ieguldījumu ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudā. Šajos plānos bija jāapstiprina atbildīgo struktūru ieguldījums un jānorāda līdzekļi un atskaites punkti šo ieguldījumu sasniegšanai.

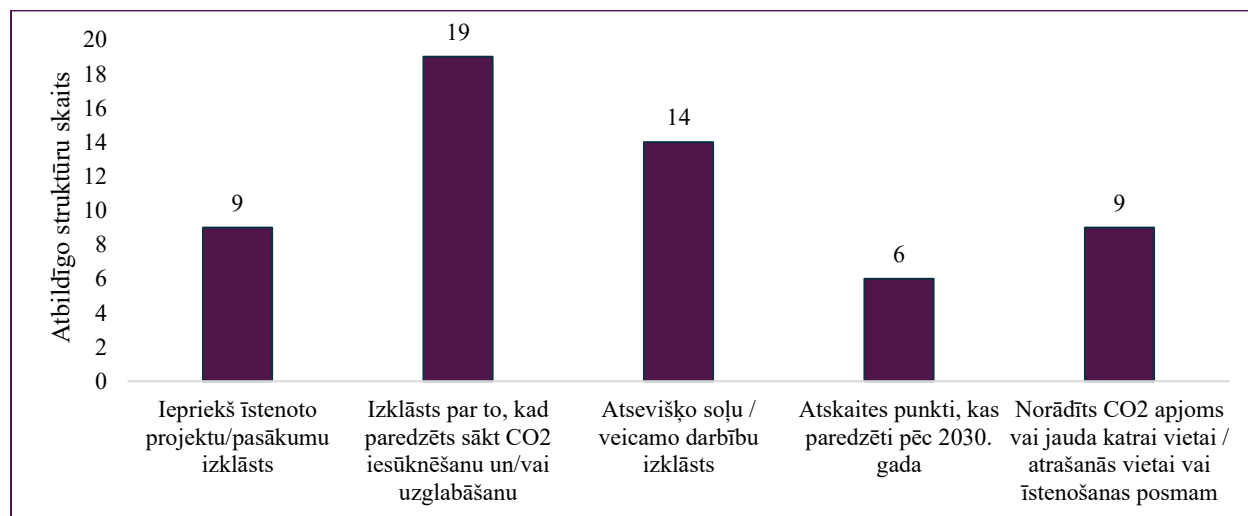
³⁰ Regulas 43. apsvēruma: “Par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem nosakot CO₂ uzglabāšanas vietas un jebkurus saistītos CO₂ uztveršanas un CO₂ infrastruktūras projektus, kas palīdz sasniegt Savienības 2030. gada mērķrādītāju, var paātrināt un sekmēt CO₂ uzglabāšanas vietu izveidi un aizvien lielāko industriālo pieprasījumu pēc uzglabāšanas vietām novirzīt uz izmakslietderīgākajām uzglabāšanas vietām. Arvien vairāk noplicinātu gāzes un naftas ieguves lauku, ko varētu pārveidot par drošām CO₂ uzglabāšanas vietām, ir sasnieguši lietderīgās ražošanas laika beigas. Turklāt naftas un gāzes industrija ir apliecinājusi apņemšanos sākt enerģētisko pārkārtošanos, un tai ir papildu uzglabāšanas vietu izpētei un attīstīšanai vajadzīgie aktīvi, prasmes un zināšanas. Lai sasniegtu Savienības mērķrādītāju – līdz 2030. gadam ik gadu nodot ekspluatācijā 50 miljonus tonnu CO₂ iesūkņēšanas jaudas, nozarei savs ieguldījums ir jāsakopo, lai nodrošinātu, ka CCS kā klimatisko problēmu risinājums ir pieejams, vēl pirms rodas pieprasījums. Lai Savienības mērogā nodrošinātu savlaicīgu un izmakslietderīgu CO₂ uzglabāšanas vietu izveidi saskaņā ar Savienības izvirzīto mērķi attiecībā uz iesūkņēšanas jaudu, naftas un gāzes ražošanas licenciātiem Savienībā būtu proporcionāli savai naftas un gāzes ražošanas jaudai jāpalīdz minēto mērķrādītāju sasniegt, vienlaikus nodrošinot elastību sadarbībai un ņemot vērā citu trešo personu devumu. Vērtības ķēdes pieeja būtu jāveicina ar darbībām, kas tiek veiktas gan Savienības, gan valsts līmenī. Attiecīgi naftas un gāzes ražošanas licenciātiem Savienībā būtu jāveic nepieciešamās investīcijas un jāatbalsta dzīvotspējīgu uzņēmējdarbības modeļu izstrāde visai oglekļa dioksīda vērtības ķēdei.”

Visas 44 atbildīgās struktūras ir iesniegušas savus plānus un uzskata tos par konfidenciāliem. Pamatojoties uz šiem līdz šim 2025. gadā iesniegtajiem plāniem:

- 1) tikai 16 no 44 atbildīgajām struktūrām ir apstiprinājušas savu ieguldījumu ES mērķrādītāja sasniegšanā saistībā ar tām noteikto ikgadējo CO₂ iesūkņēšanas jaudu, kas jādara pieejama tirgū līdz 2030. gadam;
- 2) neviena no 44 atbildīgajām struktūrām nav apstiprinājusi savu ieguldījumu ES mērķrādītāja sasniegšanā saistībā ar kopējo CO₂ uzglabāšanas jaudu³¹, kas jādara pieejama tirgū līdz 2030. gadam;
- 3) tikai 25 no 44 atbildīgajām struktūrām savos plānos ir norādījušas mērķapjoma sasniegšanas līdzekļus un atskaites punktus.

Plānos norādītie līdzekļi un atskaites punkti atšķiras satura un detalizētības ziņā, bet tos var iedalīt šādās kategorijās:

2. attēls. Līdzekļos un atskaites punktos iekļautās informācijas veids

No 44 atbildīgo struktūru plānos minētajām uzglabāšanas vietām 14 vietas ir minētas vairākos plānos, un lielākā daļa no tām atrodas Nīderlandē (piecas vietas) un Dānijā (četras vietas). Piecas atbildīgās struktūras ir norādījušas uzglabāšanas vietas, kas atrodas ārpus ES un ko nevar izmantot, lai pierādītu atbilstību Regulai (ES) 2024/1735.

³¹ [Regulas \(ES\) 2024/1735](#) 20. panta 2. punktā ir noteikts, ka visas uzglabāšanas vietas projektē tā, lai tās darbotos vismaz piecus gadus.

19 no 44 atbildīgajām struktūrām plānos ir norādīts, ka struktūra plāno izpildīt savu individuālo ieguldījumu ES ikgadējā iesūknēšanas jaudā, noslēdzot līgumus ar citām struktūrām, un astoņas no tām arī ir norādījušas attiecīgo struktūru.

3. tabula. Maksimālā aplēstā iesūknēšanas jauda, kas pieejama līdz 2030. gadam, saskaņā ar atbildīgo struktūru plāniem.

Uzglabāšanas vietas atrašanās vieta	Maksimālā iesūknēšanas jauda (miljonos tonnu CO₂ gadā)
Dānija	11
Grieķija	3
Ungārija	1
Itālija	4
Nīderlande	10
KOPĀ	29

26 atbildīgās struktūras ir norādījušas uz potenciālām vai esošām ES uzglabāšanas vietām, ko tās izmantotu, lai izpildītu savu iesūknēšanas jaudas ieguldījumu. Šo uzglabāšanas projektu summa līdz 2030. gadam sasniegtu maksimālo iesūknēšanas jaudu 29 miljoni tonnu CO₂ gadā.

Uzglabāšanas projektu summa liecina, ka 58 % no ES gada iesūknēšanas jaudas varētu darīt pieejamus rūpnieciskajiem emitētājiem. Uzglabāšanas projekti, kas atrodas ES, palīdz sasniegt ES ikgadējo iesūknēšanas jaudas mērķrādītāju un ir pieteikušies uzglabāšanas atļaujas saņemšanai, kopā ar saistītajiem uztveršanas un uzglabāšanas projektiem ir stratēģiski neto nulles emisiju projekti, un dalībvalstīm tie būtu jāatbalsta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 13., 15. un 16. pantu.

Septiņas atbildīgās struktūras savos plānos ir noteikušas teritorijas, kurās varētu izveidot jaunas uzglabāšanas vietas. Tomēr ne par visām šīm jaunajām vietām tika sniegti iesūknēšanas jaudas rādītāji. Tāpēc, pamatojoties uz līdz šim iesniegtajiem plāniem, joprojām ir pārāgri novērtēt, vai būs pietiekami daudz uzglabāšanas vietu, lai 2030. gadā sasniegtu ES ikgadējo iesūknēšanas jaudas mērķrādītāju.

Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 6. punktā ir noteikts, ka no 2026. gada 30. jūnija un pēc tam katru gadu 44 atbildīgās struktūras iesniedz Komisijai gada progresa ziņojumu, kurā sniegts detalizēts pārskats par progresu ceļā uz to ieguldījuma sasniegšanu. Komisija šos ziņojumus publicē.

Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2025/1477 5. pantā ir sīkāk precizēts, ka ziņojumos pēc iespējas detalizētākā veidā atkarībā no izstrādes stadijas jāiekļauj vismaz standarta minimālais informācijas kopums par atbildīgo struktūru izstrādes stadijā esošiem CO₂ uzglabāšanas projektiem. Tajā norāda attiecīgo CO₂ uzglabāšanas vietu atrašanās vietu, paredzamo kopējo uzglabāšanas jaudu, paredzamo ikgadējo iesūkņēšanas jaudu, plānotos CO₂ transportēšanas veidus un saistīto transportēšanas infrastruktūru, kas būs vajadzīga vietas ekspluatācijai. Ziņojumos arī jāsniedz potenciālo uzkrāšanas klientu kontaktinformācija un jāiekļauj detalizēts ceļvedis par galvenajiem tehniskās un komerciālās gatavības atskaites punktiem un lēmumu pieņemšanas punktiem, kā arī riskiem, nenoteiktību un mitigācijas stratēģijām, kas potenciālajiem komerciālajiem klientiem būtu jāzina, lai virzītu uz priekšu savus investīciju lēmumus.

4.2. Pārskats par esošajām atļaujām un sākotnējām uzglabāšanas atļaujām

Saskaņā ar Direktīvas 2009/31/EK 6. panta 1. punktu dalībvalstīm jānodrošina, ka nevienu uzglabāšanas vietu neizmanto bez uzglabāšanas atļaujas. Saskaņā ar Direktīvas 2009/31/EK 10. panta 1. punktu dalībvalstis viena mēneša laikā pēc atļauju pieteikumu saņemšanas dara tos pieejamus Komisijai un informē Komisiju par visām sākotnējām uzglabāšanas atļaujām. Šie noteikumi ļauj Komisijai aplēst paredzamo iesūkņēšanas jaudu uzglabāšanas vietām, kas piesakās uzglabāšanas atļaujas saņemšanai. Šā pārskata pamatā ir izdotās uzglabāšanas atļaujas un atļauju pieteikumi, kas Komisijai darīti pieejami līdz 2026. gada februāra beigām.

No 2026. gada marta ES ir atļautas trīs CO₂ uzglabāšanas vietas: *Porthos* objekts Nīderlandē, *Greensand* objekts Dānijā un *Prinos* objekts Grieķijā. Šo objektu kopējā aplēstā iesūkņēšanas jauda ir 3,54 miljoni tonnu CO₂ gadā, kā apkopots turpmāk 4. tabulā.

4. tabula. ES atļautās CO₂ uzglabāšanas vietas 2026. gada martā.

Uzglabāšanas vieta	Dalībvalsts	Paredzamā nodošana ekspluatācijā	Aplēstā iesūkņēšanas jauda (miljonos tonnu CO ₂ gadā)
<i>Nini West</i>	Dānija	2026	0,3 ³²
<i>Prinos</i>	Grieķija	2026–2027 ³³	0,74 ³⁴
P18-2 un P18-4	Nīderlande	2026 ³⁵	2,5 ³⁶
			3,54

5. tabulā ir uzskaitīti CO₂ uzglabāšanas projekti, par kuriem ES valsts kompetentajai iestādei ir iesniegts uzglabāšanas atļaujas pieteikums. Paredzamos iesūkņēšanas jaudas rādītājus ir aprēķinājusi Komisija, un tie neatspoguļo katras uzglabāšanas vietas iesūkņēšanas jaudas potenciālu. Konkrētāk, daži rādītāji ietver maksimālo vidējo iesūkņēšanas jaudu, kura aprēķināta, pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu, kas dalīts ar sākotnējā atļaujā minēto iesūkņēšanas periodu. Uzglabāšanas atļaujā ir jānorāda attiecīgās vietas maksimālā iesūkņēšanas jauda³⁷, un tā vairākām uzglabāšanas vietām varētu palielināties, ja jauda tiktu palielināta un atļaujas tiktu grozītas.

ES uzglabāšanas projekti ar iesniegtu atļaujas pieteikumu varētu nodrošināt 15,6 miljonus tonnu CO₂ iesūkņēšanas jaudas, kā apkopots turpmāk 5. tabulā.

³² Dānijas Enerģētikas aģentūras tīmekļa vietne – [“Publications, news and analysis on CCS”](#) – “Decision on approval of storage plan and permission to store carbon dioxide at Nini A (Nini West) offshore Denmark”, licence C2023/01.

³³ *Energean* tīmekļa vietne – [“Prinos CO₂”](#).

³⁴ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu, kas dalīts ar sākotnējā uzglabāšanas atļaujā minēto iesūkņēšanas periodu. *Prinos* projektu ir plānots īstenot divos posmos – pirmajā posmā ar maksimālo iesūkņēšanas jaudu 1 miljonu tonnu gadā, bet otrajā posmā – ar 3 miljoniem tonnu gadā. Atļauja attiecas uz 1. posmu, un tas izskaidro neatbilstību 1. tabulā minētajai Grieķijas paredzētajai iesūkņēšanas jaudai.

³⁵ Tīmekļa vietne [“Porthos project”](#).

³⁶ Nīderlandes Uzņēmumu aģentūras tīmekļa vietne – [“Porthos storage permit”](#).

³⁷ Direktīvas 2009/31/EK 9. panta 3. punktā ir noteikts, ka atļaujā jānorāda vismaz “uzglabāšanas darbībai izvirzītās prasības, kopīgais CO₂ daudzums, ko atļauts ģeoloģiski uzglabāt, kolektorslāņa spiediena robežvērtības un maksimāli pieļaujamie iesūkņēšanas ātrumi un spiedieni”.

5. tabula. Glabāšanas vietas, par kurām ir iesniegts uzglabāšanas atļaujas pieteikums

Uzglabāšanas vieta, kas iesniegusi pieteikumu atļaujas saņemšanai	Dalībvalsts	Paredzamais ekspluatācijas uzsākšanas gads	Aplēstā iesūknēšanas jauda (miljonos tonnu CO₂ gadā)
<i>Nini Main un East</i>	Dānija	2029. gads ³⁸	0,86 ³⁹
Ravenna	Itālija	2030. gads ⁴⁰	3,85 ⁴¹
L04-A	Nīderlande	2029. gads ⁴²	1,6 ⁴³
L09-FF	Nīderlande	aptuveni 2031. gads ⁴⁴	2,7 ⁴⁵
L10-ALBE	Nīderlande	2030. gads ⁴⁶	3,84 ⁴⁷
K14-FAFC	Nīderlande	2027. gads ⁴⁸	1,7 ⁴⁹

³⁸ Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

³⁹ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un iesūknēšanas periodu, kas norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁰ Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴¹ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un iesūknēšanas periodu, kas norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴² Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴³ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un maksimālo iesūknēšanas periodu, kas norādīts sākotnējā uzglabāšanas atļaujā.

⁴⁴ Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁵ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un iesūknēšanas periodu, kas norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁶ Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁷ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un iesūknēšanas periodu, kas norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁸ Kā norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

⁴⁹ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu, kas dalīts ar sākotnējā atļaujā minēto iesūknēšanas periodu.

Q16-FA	Nīderlande	2030. gads ⁵⁰	1,03 ⁵¹
			15,6

4.3. ES uzglabāšanas projekti, kas atzīti par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem

Regulas (ES) 2024/1735 13. panta 3. punktā ir noteikts, ka “dalībvalstis par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem atzīst tādas CO₂ uzglabāšanas projektus, kuri atbilst visiem šādiem kritērijiem:

- a) CO₂ uzglabāšanas vieta atrodas Savienības teritorijā, tās ekskluzīvajās ekonomikas zonās vai tās kontinentālajā šelfā Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas (*UNCLOS*) nozīmē;
- b) CO₂ uzglabāšanas projekts palīdz sasniegt 20. pantā izvirzīto mērķi;
- c) attiecībā uz CO₂ uzglabāšanas projektu ir iesniegts pieteikums uz atļauju nodrošināt drošu un pastāvīgu CO₂ ģeoloģisko uzglabāšanu saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK.

Jebkurš CO₂ uztveršanas projekts, kas saistīts ar CO₂ uzglabāšanas projektu, kurš atbilst pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, un jebkurš saistīts CO₂ infrastruktūras projekts, kas vajadzīgs uztvertā CO₂ transportēšanai, arī tiek atzīts par stratēģisku nulles emisiju projektu”.

Līdz 2026. gada februārim dalībvalstis par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem ir atzinušas šādus CO₂ uzglabāšanas projektus:

- *ACCSION* projekta uzglabāšanas vieta (Dānija)
- *ANRAV-CCUS* uzglabāšanas vieta (Bulgārija)
- Potenciālā uzglabāšanas vieta *CO₂ Hub Northern Denmark* ietvaros (Dānija)
- CO₂ uzglabāšanas vieta Kalundborgā (Dānija)
- *Greenstore* uzglabāšanas vieta (Dānija)
- P18-2 un P8-4 uzglabāšanas vietas (Nīderlande)
- K14, L04-A un L10 uzglabāšanas vietas (Nīderlande).

Šajā sarakstā nav iekļauti visi ES uzglabāšanas projekti, kas varētu sniegt ieguldījumu ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā. Dalībvalstīm būtu steidzami jāatzīst stratēģiskie

⁵⁰ *ONE-Dyas* tīmekļa vietne – “[CO₂ Storage](#)”.

⁵¹ Pamatojoties uz maksimālo uzglabāšanas tilpumu un iesūkņēšanas periodu, kas norādīts uzglabāšanas atļaujas pieteikumā.

neto nulles emisiju projekti, lai paātrinātu projektu ieviešanas tempu un sasniegtu ES ikgadējo iesūknēšanas jaudas mērķrādītāju.

5. ATBALSTS SASKAŅĀ AR ES UN VALSTU FINANSĒŠANAS PROGRAMMĀM

5.1. Inovāciju fonda ieguldījums

Saskaņā ar 2026. gada marta datiem Inovāciju fonds atbalsta 60 CO₂ uztveršanas, transportēšanas un uzglabāšanas vai izmantošanas projektus, piešķirot dotāciju finansējumu aptuveni 6,65 miljardu EUR apmērā. CO₂ iesūkņēšanas jauda tiek tieši finansēta ar dotāciju finansējumu 630 miljonu EUR apmērā sešiem CO₂ uzglabāšanas un pilnas ķēdes CCS projektiem, kuru ekspluatāciju paredzēts sākt līdz 2030. gadam⁵². Paredzams, ka šie projekti, kas uzskaitīti 6. tabulā, nodrošinās aptuveni 7 miljonus tonnu CO₂ iesūkņēšanas jaudas jeb 20 % no ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja.

Paredzams, ka 33 CO₂ uztveršanas projektiem, ko finansē no Inovāciju fonda portfeļa, uzglabāšanas vietās būs nepieciešama 25,3 miljonu tonnu CO₂ iesūkņēšanas jauda gadā jeb 50 % no pieprasījuma attiecībā uz ES gada iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju. Kopš 2020. gada Inovāciju fonda atbalstu ir pieprasījuši kopumā vairāk nekā 100 CO₂ uztveršanas projektu. Šo projektu ietvaros tiktu uztverti vairāk nekā 80 miljoni tonnu gadā pastāvīgai uzglabāšanai ES.

⁵² Tie ietver projektus ar parakstītiem dotāciju līgumiem un projektus, kas uzaicināti sagatavot dotāciju līgumu. Sešiem Inovāciju fonda pilnas ķēdes CCS un CO₂ uzglabāšanas projektiem būtu tieši jāveicina uzglabāšanas vietu attīstība ES līdz 2030. gadam: *ANRAV-CCUS*, *Danube Removals*, *Greensand Future*, *HuCCSar*, *LaunchStores* un *TarraCO₂-Storage*. Inovācijas fonda projektu apraksts ir pieejams [Komisijas tīmekļa vietnē](#).

6. tabula. Projekti, kas izraudzīti Inovāciju fonda ietvaros (tai skaitā izmēģinājuma projekti un projekti, kas uzaicināti sagatavot dotāciju līgumu) un sniedz ieguldījumu ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā, izmantojot tiešu finansējumu uzglabāšanas objektiem.

Projekts	Dalībvalsts	Paredzamais ekspluatācijas uzsākšanas gads	Aplēstā iesūkņēšanas jauda (miljonos tonnu CO₂ gadā)
<i>ANRAV-CCUS</i>	Bulgārija	2028	0,78
<i>Danube Removals</i>	Ungārija	2027	0,57
<i>Greensand Future</i>	Dānija	2025	0,3
<i>HuCCSar</i>	Polija	2028	0,005
<i>LaunchStores</i>	Nīderlande	2029	3,3 ⁵³
<i>TarraCO₂-Storage</i>	Spānija	2030	2
			7

⁵³ Tīmekļa vietne "[LaunchStores project](#)". *LaunchStores* aptver divas atkrastes CO₂ uzglabāšanas vietas: L04-A un K14-FAFC. Šis skaitlis ir maksimālais uzglabāšanas tilpums, kas dalīts ar L04-A un K14-FAFC sākotnējā uzglabāšanas atļaujā norādīto iesūkņēšanas periodu (sk. 5. tabulu). Plānots, ka projekta maksimālā iesūkņēšanas jauda būs 5 miljoni tonnu CO₂ gadā un vidējā iesūkņēšanas jauda būs 3,3 miljoni tonnu CO₂ gadā.

5.2. Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikas sadaļas ieguldījums

Laikposmā no 2014. līdz 2024. gadam Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta enerģētikas sadaļas uzaicinājumu ietvaros CO₂ tīkla projektiem tika pieprasīts kopējais finansējums aptuveni 2,7 miljardu EUR apmērā. Kopējais finansējums, kas paredzēts projektiem, pētījumiem vai izvēršanas darbiem, par kuriem šajā periodā tika parakstīts dotācijas līgums, bija vairāk nekā 974 miljoni EUR, kas tika novirzīti vairāk nekā 20 CO₂ transportēšanas un uzglabāšanas infrastruktūras projektiem.

- 2021. gada uzaicinājuma ietvaros projektiem tika pieprasīti 10,6 miljoni EUR un tika piešķirti 4,2 miljoni EUR.
- 2022. gada uzaicinājuma ietvaros projektiem kopā tika pieprasīti 355 miljoni EUR un tika piešķirti 159 miljoni EUR.
- 2023. gada uzaicinājuma ietvaros projektiem kopā tika pieprasīts 941 miljons EUR un tika piešķirti 480 miljoni EUR.
- 2024. gada uzaicinājuma ietvaros projektiem kopā tika pieprasīts 1,1 miljards EUR un tika piešķirti aptuveni 250 miljoni EUR.

5.3. Atveseļošanas un noturības mehānisma ieguldījums

Atveseļošanas un noturības mehānisms atbalstīs Grieķijas ziemeļos esošā *Prinos* uzglabāšanas projekta pirmo posmu. Tādējādi šī programma palīdzēs sasniegt ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju.

5.4. Pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” ieguldījums

No pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” 5. kopas “Klimats, enerģētika un mobilitāte” laikposmā no 2021. līdz 2024. gadam tika finansēti 11 rūpnieciskās oglekļa pārvaldības projekti par kopējo summu 141,5 miljoni EUR. Minētās 5. kopas mērķis ir, izmantojot tās darba programmas 2025. un 2026.–2027. gadam, finansēt 20 rūpnieciskās oglekļa pārvaldības projektus ar 126 miljoniem EUR.

5.5. Dalībvalstu ieguldījums

Dalībvalstu finansējumam ir būtiska nozīme CCS projektu finansiālās dzīvotspējas nodrošināšanā. Laikposmā no 2014. līdz 2024. gadam dalībvalstu finansējums veidoja 14 % no publiskā sektora ieguldījumiem ar oglekļa uztveršanas, izmantošanas un uzglabāšanas (CCUS) tehnoloģijām

saistītajā pētniecībā, izstrādē un inovācijā ESAO valstīs⁵⁴. Trīs piemēri parāda, cik svarīgs ir dalībvalstu atbalsts CCS ieviešanai.

Dānija atbalsta CCS ieviešanu, izmantojot trīs finansēšanas programmas: CCUS fonds (8,6 miljardi Dānijas kronu (DKK) jeb 1,15 miljardi EUR⁵⁵), NECCS fonds (2,6 miljardi DKK jeb 348 miljoni EUR) un CCS fonds (26,8 miljardi DKK jeb 3,7 miljardi EUR) ar kopējo finansējumu aptuveni 38 miljardi DKK jeb 5,1 miljards EUR.

Francijā galvenā finansēšanas programma CCS projektu atbalstam ir *Appel d'offres – Grands Projets Industriels de Décarbonation*, kas paredzēta ļoti lieliem rūpniecības dekarbonizācijas projektiem objektos, kuri darbojas saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS)⁵⁶. Programma ir paredzēta arī citām tehnoloģijām, kas nav CCS, un tās kopējais budžets ir 1 miljards EUR.

Nīderlandē CCS projektus atbalsta SDE++ subsīdiju programma. Maksimālais pieejamais finansējums CCS projektiem 2020.–2023. gada periodā bija 2,1 miljards EUR 2020. gadā, 6,7 miljardi EUR 2021. gadā un 2 miljardi EUR 2023. gadā. Šie skaitļi atspoguļo maksimālo subsīdiju summu, ko CCS projekti var saņemt 15 gadu laikā. Faktiskais finansējums ir atkarīgs no starpības starp projektu izmaksām un ES ETS cenu, un tiek paredzēts, ka tas būs mazāks.

⁵⁴ Tīras enerģijas tehnoloģiju novērošanas centrs: *Carbon Capture, Utilisation and Storage in the European Union – 2024 Status Report on Technology Development, Trends, Value Chains and Markets* – Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs.

⁵⁵ Eiropas Centrālā banka, Sākums, Statistika, “[EUR/DKK exchange rate as of 26 November 2025](#)”.

⁵⁶ Francijas Ekonomikas un finanšu ministrija, Accueil, Espace entreprises, “[Appels à projets et à manifestations d'intérêt Grands projets industriels de décarbonation 2024](#)”.

6. STĀVOKLIS 2025. GADĀ UN TURPMĀKIE PASĀKUMI

Kopumā ES pašlaik izstrādes stadijā ir vairāk nekā 20 CO₂ uzglabāšanas projekti. Uzglabāšanas atļaujas jau ir izsniegtas *Greensand* objektam Dānijā, *Porthos* objektam Nīderlandē un *Prinos* objektam Grieķijā. Septiņi papildu CO₂ uzglabāšanas projekti ir iesnieguši pieteikumu uzglabāšanas atļaujas saņemšanai ES. Kopumā šie objekti varētu nodrošināt vairāk nekā **19 miljonus tonnu CO₂ iesūkņēšanas jaudas gadā**. Paredzams, ka nākamajos gados uzglabāšanas atļaujām pieteiksies vairāk projektu.

Pārskatītie NEKP liecina, ka zināmie CO₂ uztveršanas projekti dalībvalstīs līdz 2030. gadam varētu uztvert vismaz **35 miljonus tonnu CO₂ gadā** un līdz 2030. gadam nodrošināt kopējo iesūkņēšanas jaudu **27,1 miljons tonnu CO₂ gadā**. Dalībvalstis 2024. gadā saskaņā ar 21. pantu paziņoja lielākus skaitļus. Šie ziņojumi liecināja, ka līdz 2030. gadam ES uzglabāšanas projekti varētu nodrošināt iesūkņēšanas jaudu **līdz 33,1 miljonam tonnu CO₂ gadā**.

Uzglabāšanas projektu, kas aprakstīti 44 atbildīgo struktūru plānos 2025. gada jūnijā, agregētie iesūkņēšanas jaudas rādītāji kopumā sasniedz **ne vairāk kā 29 miljonus tonnu CO₂ iesūkņēšanas jaudas**.

Šo potenciālo pieprasījumu atbalsta Inovāciju fonds ar **25,3 miljoniem tonnu** uztvertā CO₂ gadā. Tomēr kopš 2020. gada Inovāciju fondam pieteikumu ir iesnieguši vairāk nekā 100 atsevišķi CO₂ uztveršanas projekti, kas atrodas EEZ, bet nav izraudzīti. Šie papildu projekti kopā nodrošinātu uztveršanas apjomu, kas **pārsniedz 80 miljonus tonnu CO₂ gadā**, un tiem būtu vajadzīga atbilstoša iesūkņēšanas jauda. Ir jāpaātrina CO₂ uzglabāšanas projektu izstrāde ES, lai apmierinātu rūpniecisko emitētāju pieprasījumu un sasniegtu ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju.

Visi CO₂ uzglabāšanas projekti, kas atrodas ES un palīdz sasniegt ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju, kopā ar saistīto CO₂ uztveršanas infrastruktūru un saistīto CO₂ transportēšanas infrastruktūru dalībvalstīm jāatzīst par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 13. panta 3. punktu. Rūpnieciskajiem emitētājiem, kas apsver iespēju izmantot CCS kā dekarbonizācijas risinājumu, būtu jāinformē savas valsts iestādes, lai to iesūkņēšanas jaudas pieprasījumu varētu iekļaut dalībvalstu ikgadējos ziņojumos. Tiklīdz šie projekti ir atzīti par stratēģiskiem neto nulles emisiju projektiem, tiem ir jāpiešķir visaugstākais iespējamais valsts nozīmes statuss saskaņā ar atļauju piešķiršanas procesiem un atļauju piešķiršanas procesos pret tiem ir attiecīgi jāizturas. Visām atļaujām, kas vajadzīgas uzglabāšanas vietas ekspluatācijai saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, atļauju piešķiršanas process saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 16. pantu nepārsniedz 18 mēnešus.

Regulas 2024/1735 6. panta 7. punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina visām kompetentajām iestādēm un vienotajiem kontaktpunktiem pietiekami cilvēkresursi, finanšu un tehniskie resursi, lai nodrošinātu racionalizētus atļauju piešķiršanas procesus oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas projektiem.

7. SECINĀJUMI

Visā ES daudzi CO₂ uzglabāšanas projekti strauji virzās uz priekšu, un paredzams, ka tie palīdzēs sasniegt ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju. Paredzams, ka nākamajos mēnešos un gados uzglabāšanas jauda strauji palielināsies. Lai sasniegtu ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju, visiem dalībniekiem, it īpaši 44 atbildīgajām struktūrām, joprojām ir jāveic ievērojams darbs. Šis mērķrādītājs ir gan reālistisks, gan vērienīgs. To var sasniegt, ja uzglabāšanas projekti tiek izstrādāti pietiekami straujā tempā.

Lielākā daļa plānoto uzglabāšanas vietu joprojām ir sakoncentrētas Ziemeļjūras reģionā, savukārt vairākas dalībvalstis Dienvidēiropā un Austrumeiropā vēlas izveidot gan CO₂ uztveršanas, gan CO₂ uzglabāšanas vietas. 44 atbildīgo struktūru nosūtītajos plānos vēl nav sīki izklāstīti jaunie iesūkņēšanas jaudas rādītāji, kas saistīti ar jaunajām uzglabāšanas vietām. Ražošanas nozarēm un investoriem ir ļoti svarīgi, ka tiek uzlabota dalībvalstu un atbildīgo struktūru ziņošana, lai tie varētu gūt labāku priekšstatu un atbalstīt investīcijas CO₂ uztveršanas jaudā un CO₂ transportēšanas infrastruktūrā. Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 6. punktā ir noteikts, ka no 2026. gada jūnija 44 atbildīgajām struktūrām katru gadu jāziņo Komisijai par progresu ceļā uz to ieguldījuma sasniegšanu. Šajos ziņojumos pēc iespējas sīkāk jāapraksta uzglabāšanas vietu attīstības stāvoklis, un Komisija tos publiskos.

Līdz 2026. gada jūnijam dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 23. panta 13. punktu ir jānosaka iedarbīgi, samērīgi un atturoši sodi, kas piemērojami 44 atbildīgajām struktūrām par pārkāpumiem, kuri izdarīti saistībā ar to pienākumiem sniegt ieguldījumu ES ikgadējā iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāja sasniegšanā. Šie sodi stimulēs 44 atbildīgās struktūras izstrādāt jaunus CO₂ uzglabāšanas projektus ES un papildināt esošo projektu plūsmu. Šo 44 atbildīgo struktūru obligātais ieguldījums un ziņošana nodrošinās ražošanas nozarēm pārredzamu plānotās CO₂ uzglabāšanas un iesūkņēšanas jaudas piegādes prognozi un palīdzēs pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas izmantošanu. Valsts līmenī būs vajadzīgi papildu pasākumi, piemēram, rūpniecības dekarbonizācijas finansēšanas shēmas, lai vēl vairāk atbalstītu uzglabāšanas vietu projektu izstrādi un palīdzētu sasniegt ES ikgadējo iesūkņēšanas jaudas mērķrādītāju.

Līdz 2027. gada 30. jūnijam Komisija ziņos par progresu, kas panākts dalībvalstīs (21. pants) un ko panākušas atbildīgās struktūras (23. panta 6. punkts). Pamatojoties uz to, Komisija cita starpā novērtēs arī tirgus stāvokli saistībā ar iesūkņēšanas jaudu, sniegs pārskatu par plānoto uzglabāšanas vietu ģeogrāfisko izplatību un novērtēs, vai saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1735 20. panta 3. punktu ir nepieciešams ieviest mērķi 2040. gadam vai vajadzības gadījumā agrāk.